

bron :

Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen

PB L 222 van 24/08/99

RAAD

BESLUIT VAN DE RAAD van 23 maart 1998 betreffende de sluiting door de Gemeenschap van de Europese Overeenkomst voor de bescherming van gewervelde dieren die voor experimentele en andere wetenschappelijke doeleinden worden gebruikt

Vertaling

Bijlage A: Europese overeenkomst voor de bescherming van gewervelde dieren die voor experimentele en andere wetenschappelijke doeleinden worden gebruikt

Preamble

DE LIDSTATEN VAN DE RAAD VAN EUROPA, DIE DEZE OVEREENKOMST HEBBEN ONDERTEKEND,

Eraan herinnerend dat het doel van de Raad van Europa is het tot stand brengen van een grotere eenheid tussen zijn leden en dat de Raad wenst samen te werken met andere staten bij de bescherming van levende dieren die worden gebruikt voor experimentele en andere wetenschappelijke doeleinden;

Erkennend dat de mens de morele plicht heeft alle dieren te respecteren en voldoende rekening dient te houden met het feit dat zij pijn kunnen lijden en een herinneringsvermogen bezitten;

Aanvaardend evenwel dat de mens in zijn streven naar kennis, gezondheid en veiligheid er behoefte aan heeft dieren te gebruiken, indien er een redelijke verwachting bestaat dat het resultaat een verruiming van kennis zal opleveren of ten goede zal komen aan mens en dier in het algemeen, evenals hij dieren gebruikt voor voedsel, kleding en als lastdier;

Vastbesloten het gebruik van dieren voor experimentele en andere wetenschappelijke doeleinden te beperken, met als doel de mogelijke vervanging van dit gebruik, in het bijzonder door onderzoek naar en bevordering van de toepassing van alternatieve methoden;

Verlangend gemeenschappelijke bepalingen te aanvaarden met het doel de dieren te beschermen die worden gebruikt bij procedures waarbij pijn, lijden, angst of blijvend letsel kan worden berokkend en om te waarborgen dat deze procedures, indien ze onvermijdelijk zijn, tot een minimum beperkt blijven;

ZIJN ALS VOLGT OVEREENGEKOMEN:

DEEL I

Algemene principes

Artikel 1

1. Deze overeenkomst is van toepassing op elk dier dat wordt gebruikt of is bestemd voor gebruik in enige experimentele of andere wetenschappelijke procedure, welke pijn, lijden, angst of blijvend letsel teweeg kan brengen. Zij is niet van toepassing op niet-experimenteel agrarisch of klinisch veterinair gebruik.

2. In het verband van deze overeenkomst verstaat men onder:

- a. "dier" : zonder andere aanduiding, ieder levend niet-menselijk gewerveld dier, met inbegrip van vrij-levende en/of tot voortplanting in staat zijnde larvale vormen, maar met uitzondering van andere foetale of embryonale vormen;
- b. "bestemd voor gebruik": gefokt of gehouden voor de verkoop, het beschikbaar stellen voor of het gebruik in een experimentele of andere wetenschappelijke procedure;
- c. "procedure": elk experimenteel of ander wetenschappelijk gebruik van een dier dat bij dat dier pijn, lijden, angst of blijvend letsel kan veroorzaken, met inbegrip van iedere ingreep welke resulteert, of waarvan is te verwachten dat deze resulteert in de geboorte van een dier in zulke omstandigheden, maar met uitzondering van de minst pijnlijke methoden, aanvaard in de huidige praktijk (ook wel "humane" methoden), om een dier te doden of te merken.

Een procedure vangt aan op het moment waarop het dier voor de eerste maal voor gebruik wordt voorbereid en eindigt wanneer geen verdere waarneming meer behoeft te worden gedaan ten behoeve van die procedure. Het uitschakelen van pijn, lijden, angst of blijvend letsel door een doelmatige toepassing van anesthesie of analgesie of van andere methoden op het dier plaatsen het gebruik van een dier niet buiten het toepassingsbereik van deze definitie;

- d. "deskundige". : iedere persoon die door een partij binnen zijn grondgebied deskundig geacht wordt om de hem toegewezen functie, omschreven in deze overeenkomst, te vervullen;
- e. "verantwoordelijke autoriteit": op het grondgebied van de betrokken partij, iedere autoriteit, ieder lichaam of iedere persoon, aangewezen voor het bepaalde doel;
- f. "instelling": iedere installatie, permanent of mobiel, elk gebouw, groep gebouwen of andere lokaliteiten, met inbegrip van een niet geheel omsloten of overdekte plaats;
- g. "fokinstelling": iedere instelling waar dieren worden gefokt met het oog op hun gebruik in procedures;
- h. "toeleverende instelling": iedere instelling, anders dan een fokinstelling, welke dieren levert met het oog op hun gebruik in procedures;
- i. "gebruikende instelling": iedere instelling waar dieren worden gebruikt in procedures;

- j. "humane methode van doden": het doden van een dier met een minimum aan fysiek en mentaal lijden, gelet op de soort.

Artikel 2

Een procedure mag alleen worden verricht ten behoeve van één of meer van de volgende doelstellingen en onder de beperkingen vastgelegd in deze overeenkomst:

- a.
 - i. het vermijden of voorkomen van ziekten, slechte gezondheid of andere afwijkingen, of van de gevolgen daarvan, bij de mens, bij gewervelde of ongewervelde dieren, of bij planten, met inbegrip van het onderzoek naar de kwaliteit, doelmatigheid en veiligheid van geneesmiddelen, stoffen of producten en hun productie;
 - ii. de diagnose of de behandeling van ziekten, slechte gezondheid of andere afwijkingen, of de gevolgen daarvan, bij de mens, bij gewervelde of ongewervelde dieren of bij planten;
- b. het onderkennen, beoordelen, reguleren of wijzigen van de fysiologische gesteldheid van de mens, van gewervelde en ongewervelde dieren en van planten;
- c. de bescherming van het milieu;
- d. wetenschappelijk onderzoek;
- e. onderwijs en opleiding;
- f. forensisch onderzoek.

Artikel 3

Iedere partij verbindt zich, zo spoedig mogelijk en in ieder geval binnen een periode van vijf jaar vanaf de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst, alle maatregelen te nemen, nodig om uitvoering te geven aan de bepalingen van deze overeenkomst en om een doeltreffend systeem van controle en toezicht te verzekeren.

Artikel 4

Geen enkele bepaling van deze overeenkomst tast de vrijheid van partijen aan striktere maatregelen te treffen ter bescherming van dieren gebruikt in procedures of ter controle op en ter beperking van het gebruik van dieren in procedures.

DEEL II

Algemene verzorging en huisvesting der dieren

Artikel 5

1. Elk dier, gebruikt of bestemd voor gebruik in een procedure, krijgt een onderkomen, een omgeving, ten minste een zekere bewegingsvrijheid, voedsel, water en verzorging passend bij zijn gezondheid en zijn welzijn. Iedere beperking van de mate waarin het dier aan zijn fysiologische en ethologische behoeften kan voldoen, dient zo gering mogelijk te zijn. Bij de naleving van deze bepaling ware acht te slaan op de richtlijnen voor huisvesting en verzorging van dieren, vervat in bijlage A bij deze overeenkomst.
2. De omstandigheden van de omgeving, waarin dieren worden gefokt, gehouden of gebruikt, dienen dagelijks te worden gecontroleerd.
3. Het welzijn en de gezondheidstoestand van de dieren dienen geobserveerd te worden met voldoende nauwkeurigheid en frequentie om pijn, onnodig lijden, angst of blijvend letsel te voorkomen.
4. Iedere partij dient de maatregelen te treffen noodzakelijk voor het op zo kort mogelijke termijn ongedaan maken van ieder geconstateerd gebrek of lijden.

DEEL III

Het verrichten van procedures

Artikel 6

1. Een procedure mag niet worden verricht voor enige doelstelling, genoemd in artikel 2, indien een andere wetenschappelijk bevredigende methode redelijkerwijs en praktisch gezien voorhanden is, welke niet het gebruik van een dier met zich brengt.
2. Iedere partij zou het wetenschappelijk onderzoek moeten aanmoedigen naar de ontwikkeling van methoden die dezelfde informatie zouden kunnen verschaffen als die verkregen in procedures.

Artikel 7

Wanneer een procedure moet worden verricht, dient de keuze van de soort zorgvuldig overwogen te worden en, indien vereist, dient de motivering uiteengezet te worden aan de verantwoordelijke autoriteit; bij een keuze tussen procedures dienen die gekozen te worden, die het kleinste aantal dieren gebruiken, het minste pijn, lijden, angst of blijvend letsel veroorzaken en die, naar verwachting, de meest bevredigende resultaten opleveren.

Artikel 8

Een procedure dient te worden verricht onder algehele of plaatselijke anesthesie of analgesie of middels andere methoden gericht op het zoveel mogelijk uitschakelen van pijn, lijden, angst of blijvend letsel, toegepast gedurende de gehele procedure, tenzij:

- a. de pijn veroorzaakt door de procedure minder is dan de verstoring van het welzijn van het dier veroorzaakt door de toepassing van anesthesie of analgesie, of
- b. de toepassing van anesthesie of analgesie onverenigbaar is met het doel van de procedure. In een dergelijk geval dienen passende wettelijke en/of administratieve maatregelen getroffen te worden om te

verzekeren dat een dergelijke procedure niet onnodig wordt verricht.

Artikel 9

1. Waar het voornemen bestaat een dier te onderwerpen aan een procedure waarin het hevige pijn zal of kan ervaren, welke waarschijnlijk zal aanhouden, moet die procedure uitdrukkelijk worden aangemeld bij en gerechtvaardigd tegenover, of uitdrukkelijk worden toegestaan door de verantwoordelijke autoriteit.
2. Passende wettelijke en/of administratieve maatregelen dienen te worden getroffen om te verzekeren dat een dergelijke procedure niet onnodig wordt uitgevoerd.

Zulke maatregelen dienen te omvatten:

- ofwel uitdrukkelijke toestemming door de verantwoordelijke autoriteit;
- danwel uitdrukkelijk aanmelden van zo'n procedure bij de verantwoordelijke autoriteit en gerechtelijk of administratief ingrijpen door die autoriteit indien zij niet overtuigd is dat de procedure voldoende belangrijk is voor de essentiële behoeften van mens of dier, met inbegrip van de oplossing van wetenschappelijke problemen.

Artikel 10

Gedurende een procedure blijft ieder dier dat daarbij wordt gebruikt, onderworpen aan de bepalingen van artikel 5, behalve wanneer die bepalingen onverenigbaar zijn met het doel van de procedure.

Artikel 11

1. Aan het einde van een procedure dient te worden beslist of het dier in leven zal worden gehouden of zal worden gedood volgens een humane methode. Een dier zal niet in leven worden gelaten, zelfs al is zijn gezondheidstoestand hersteld tot normaal in alle andere opzichten, indien het waarschijnlijk is, dat het blijvend pijn of angst zal ondervinden.
2. De beslissingen, bedoeld in lid 1 van dit artikel, dienen te worden genomen door een deskundige, in het bijzonder een dierenarts, of door de persoon die krachtens artikel 13 verantwoordelijk is voor de procedure, of deze heeft uitgevoerd.
3. Wanneer, na afloop van een procedure:

- een dier in leven dient te worden gehouden, dient het de verzorging te ontvangen passend bij zijn gezondheidstoestand, onder toezicht gesteld te worden van een dierenarts of een andere deskundige en te worden gehouden onder omstandigheden die voldoen aan de vereisten van artikel 5.

Van de omstandigheden, vervat in dit sublid, mag worden afgeweken wanneer, naar de mening van een dierenarts, het dier niet zou lijden onder de gevolgen van een dergelijk afwijken;

- een dier niet in leven dient te worden gehouden of, voor zijn welzijn, niet kan profiteren van de

bepalingen van artikel 5, zal het zo snel mogelijk volgens een humane methode gedood worden.

4. Geen dier dat is gebruikt in een procedure welke met hevige of langdurige pijn of met hevig of langdurig lijden gepaard ging, onverschillig of anesthesie of analgesie werd toegepast, mag in een nieuwe procedure worden gebruikt tenzij zijn gezondheidstoestand en zijn welzijn weer normaal zijn geworden, en op voorwaarde dat:

- a. het dier gedurende de gehele nieuwe procedure onder algehele anesthesie wordt gehouden, welke dient te worden gehandhaafd totdat het dier is gedood; of dat
- b. de nieuwe procedure slechts geringe ingrepen behelst.

Artikel 12

Niettegenstaande de overige bepalingen van deze overeenkomst, kan de verantwoordelijke autoriteit, waar noodzakelijk voor de legitieme doelstellingen van de procedure, toestaan dat het dier in kwestie wordt vrijgelaten, op voorwaarde dat zij zich ervan verzekerd heeft dat de grootst mogelijke zorg is aangewend ter bescherming van het welzijn van het dier. Procedures die de vrijlating van het dier met zich brengen, zijn niet toegestaan voor het enkele doel van onderwijs en opleiding.

DEEL IV Vergunning

Artikel 13

Een procedure binnen de doelstellingen genoemd in artikel 2 mag slechts worden verricht door personen aan wie vergunning is verleend, ofwel onder de directe verantwoordelijkheid van een persoon aan wie vergunning is verleend, danwel indien voor het experimentele of wetenschappelijke project vergunning verleend is overeenkomstig de bepalingen van de nationale wetgeving. Deze vergunning wordt slechts toegekend aan personen die door de verantwoordelijke autoriteit deskundig worden geacht.

DEEL V Fokinstellingen of toeleverende instellingen

Artikel 14

Fok- en toeleverende instellingen dienen geregistreerd te staan bij de verantwoordelijke autoriteit, behoudens verlening van een vrijstelling onder artikel 21 of 22. Dergelijke geregistreerde instellingen dienen te voldoen aan de vereisten van artikel 5.

Artikel 15

De registratie, voorzien in artikel 14, dient de persoon aan het hoofd van de instelling te vermelden, welke deskundig dient te zijn in het op passende wijze verzorgen of doen verzorgen van de dieren of de soorten, die in de instelling worden gefokt of gehouden.

Artikel 16

1. In geregistreerde fokinstellingen dienen regelingen te worden getroffen voor het bijhouden van een register, waarin worden ingeschreven alle dieren die er zijn gefokt, en waarin wordt aangegeven het aantal en de soort dieren die de instelling verlaten, de datum van hun vertrek en de naam en het adres van de ontvanger.
2. In geregistreerde toeleverende instellingen dienen regelingen te worden getroffen voor het bijhouden van een register, waarin wordt aangegeven het aantal en het soort van de dieren die de instelling binnenkomen en die deze verlaten, de data van deze bewegingen, de leverancier van de betrokken dieren en de naam en het adres van de ontvanger.
3. De verantwoordelijke autoriteit schrijft de aard van de registers voor, die dienen te worden bijgehouden en te zijner beschikking gesteld door de persoon aan het hoofd van de instellingen, genoemd in de leden 1 en 2 van dit artikel. Deze registers dienen te worden bewaard gedurende een periode van minimaal drie jaar te rekenen vanaf de datum van de laatste aantekening.

Artikel 17

1. In iedere instelling dient elke hond of kat, voordat hij wordt gespeend, individueel en permanent van een merkteken te worden voorzien op de minst pijnlijke wijze die mogelijk is.
2. Wanneer een niet-gemerkte hond of kat voor de eerste maal een instelling binnenkomt na te zijn gespeend, wordt hij zo spoedig mogelijk van een merkteken voorzien.
3. Wanneer een niet gespeende hond of kat, waarbij het niet mogelijk was hem voordien te merken, wordt overgebracht van de ene instelling naar de andere, dient een compleet registratiedocument te worden bijgehouden, waarin met name de identiteit van zijn moeder wordt gespecificeerd, totdat hij van een merkteken is voorzien.
4. De bijzonderheden van de identiteit en van de herkomst van elke hond of kat dienen vermeld te worden in de registers van de instelling.

DEEL VI
Gebruikende instellingen**Artikel 18**

De gebruikende instellingen dienen geregistreerd te staan bij de verantwoordelijke autoriteit of anderszins door deze te zijn goedgekeurd en dienen te voldoen aan de voorwaarden vastgelegd in artikel 5.

Artikel 19

Maatregelen dienen te worden getroffen die ertoe moeten leiden dat gebruikende instellingen beschikken over installaties en apparatuur, aangepast aan de diersoorten die worden gebruikt en de procedures die worden uitgevoerd. Het ontwerp, de constructie en de manier van functioneren van die installaties en apparatuur dienen zodanig te zijn dat zij verzekeren dat de procedures zo doelmatig mogelijk worden uitgevoerd met als

doel het verkrijgen van samenhangende resultaten met zo min mogelijk dieren en een minimum aan pijn, lijden, angst of blijvend letsel.

Artikel 20

In gebruikende instellingen:

- a. dient de identiteit van de persoon of personen die administratief verantwoordelijk zijn voor de verzorging van de dieren en voor het functioneren van de apparatuur, vast te staan;
- b. dient een gekwalificeerde staf beschikbaar te zijn in voldoende aantal;
- c. dienen adequate regelingen getroffen te zijn die veterinaire advies en veterinaire behandeling mogelijk maken;
- d. dient een dierenarts of een ander deskundig persoon belast te zijn met adviserende taken inzake het welzijn van de dieren.

Artikel 21

1. Dieren van de onderstaande soorten, die zijn bestemd om gebruikt te worden in procedures, dienen direct te worden betrokken van geregistreerde fokinstellingen of uit dergelijke instellingen afkomstig te zijn, tenzij een algemene of bijzondere vrijstelling is voor verkregen in overeenstemming met de door de partij te nemen maatregelen:

Muis:	Mus musculus
Rat:	Rattus norvegicus
Cavia:	Cavia porcellus
Goudhamster:	Mesocricetus auratus
Konijn:	Oryctolagus cuniculus
Hond:	Canis familiaris
Kat:	Felis catus
Kwartel:	Coturnix coturnix

2. Elke partij verbindt zich het bepaalde in het eerste lid van dit artikel uit te breiden tot andere soorten, met name van de orde der primaten, zodra er een redelijk vooruitzicht is op het beschikken over een voldoende toelevering van voor dit doel gefokte dieren van de betrokken soorten.

3. Zwervende dieren van gedomesticeerde soorten mogen niet in procedures worden gebruikt. De algemene vrijstelling, voorzien in het eerste lid van dit artikel, mag niet worden uitgebreid tot zwerfhonden en -katten.

Artikel 22

In gebruikende instellingen mogen uitsluitend dieren worden gebruikt, afkomstig uit geregistreerde fokinstellingen of geregistreerde toeleverende instellingen, tenzij een algemene of bijzondere vrijstelling is verkregen in overeenstemming met door de partij te treffen regels.

Artikel 23

Procedures mogen, wanneer de verantwoordelijke autoriteit daartoe vergunning heeft verleend, buiten de gebruikende instellingen worden uitgevoerd.

Artikel 24

Er dienen regelingen te worden getroffen opdat in de gebruikende instellingen registers worden bijgehouden en voorgelegd op ieder verzoek van de verantwoordelijke autoriteit. Deze registers dienen met name te voldoen aan de vereisten van artikel 27 en dienen bovendien voor alle verkregen dieren melding te maken van het aantal, de soort, de leverancier en de datum van aankomst.

DEEL VII Onderwijs en opleiding

Artikel 25

1. De procedures, uitgevoerd voor onderwijsdoeleinden, voor opleiding of voor bijscholing voor een beroep of andere activiteiten, daaronder begrepen de verzorging van dieren die worden gebruikt of bestemd zijn voor gebruik, dienen te worden aangemeld bij de verantwoordelijke autoriteit en te worden uitgevoerd door of onder de supervisie van een deskundige, die de verantwoordelijkheid heeft erop toe te zien dat de procedures in overeenstemming zijn met de nationale wetgeving in de zin van deze overeenkomst.
2. De procedures, bestemd voor onderwijs, opleiding of bijscholing voor andere doeleinden dan die genoemd in het eerste lid hierboven, zijn niet toegestaan.
3. De procedures genoemd in het eerste lid van dit artikel dienen beperkt te blijven tot die, welke strikt noodzakelijk zijn voor het doel van het betrokken onderwijs of de opleiding en dienen niet te worden toegestaan tenzij hun doel niet kan worden bereikt met even waardevolle audiovisuele middelen of op welke andere passende manier dan ook.

Artikel 26

De personen die de procedures uitvoeren of er aan deelnemen, alsmede de personen die de verzorging verzekeren van dieren gebruikt in procedures, met inbegrip van het toezicht, moeten een passende scholing en opleiding ontvangen hebben.

DEEL VIII Statistische informatie

Artikel 27

1. Iedere partij dient de statistische gegevens te verzamelen over het gebruik van dieren in procedures; deze gegevens dienen openbaar te worden gemaakt aan het publiek wanneer die openbaarmaking geoorloofd is.

2. Gegevens dienen te worden verzameld omtrent:

- a. het aantal en de soorten dieren gebruikt in procedures;
- b. het aantal dieren in onderscheiden categorieën gebruikt in procedures welke direct verband houden met medische doelstellingen en ten behoeve van onderwijs en opleiding;
- c. het aantal dieren in onderscheiden categorieën gebruikt in procedures voor de bescherming van de mens en van zijn milieu;
- d. het aantal dieren in onderscheiden categorieën gebruikt in bij wet voorgeschreven procedures.

Artikel 28

1. Onder voorbehoud van bepalingen in de nationale wetgeving omtrent geheimhouding en vertrouwelijkheid, dient iedere partij elk jaar de secretaris-generaal van de Raad van Europa gegevens te doen toekomen inzake de punten, genoemd in het tweede lid van artikel 27, aangeboden in de vorm voorzien in bijlage B bij deze overeenkomst.

2. De secretaris-generaal van de Raad van Europa dient de van de partijen ontvangen statistische informatie met betrekking tot de punten genoemd in het tweede lid van artikel 27 te publiceren.

3. Iedere partij wordt uitgenodigd aan de secretaris-generaal van de Raad van Europa het adres van haar nationale autoriteit mee te delen, bij wie, op verzoek, uitgebreidere informatie inzake de nationale statistieken kan worden verkregen. Deze adressen zullen worden opgenomen in de door de secretaris-generaal van de Raad van Europa opgestelde publicaties van statistieken.

DEEL IX

Erkenning van procedures uitgevoerd op het grondgebied van een andere partij

Artikel 29

1. Met het oog op het vermijden van onnodige herhalingen van bij wet vereiste procedures op het gebied van gezondheid en van veiligheid, dient iedere partij, wanneer zulks mogelijk is, de resultaten te erkennen van procedures uitgevoerd op het grondgebied van een andere partij.

2. Tot dat doel verplichten de partijen zich elkaar wederzijds bijstand te verlenen, met name bij het verstrekken van informatie inzake hun rechtsregels en hun administratieve praktijk ten aanzien van de vereiste procedures uit te voeren ter ondersteuning van aanvragen tot registratie van producten, alsmede feitelijke informatie inzake de op hun grondgebied uitgevoerde procedures en inzake vergunningen of enig ander administratief detail betrekking hebbend op dergelijke procedures.

DEEL X

Artikel 30

De partijen dienen binnen vijf jaar vanaf de inwerkingtreding van deze overeenkomst en daarna iedere vijf jaar, of vaker indien de meerderheid der partijen dat vraagt, multilaterale consultaties te houden in het kader van de Raad van Europa, om de toepassing van deze overeenkomst te bezien, alsmede de wenselijkheid van herziening of een verruiming van enige van haar bepalingen. Deze consultaties vinden plaats tijdens bijeenkomsten bijeengeroepen door de secretaris-generaal van de Raad van Europa. De partijen dienen ten minste twee maanden voor de bijeenkomst de naam van hun vertegenwoordigers mee te delen aan de secretaris-generaal van de Raad van Europa.

DEEL XI Slotbepalingen

Artikel 31

Deze overeenkomst staat open voor ondertekening door de lidstaten van de Raad van Europa en door de Europese Gemeenschappen. Zij dient te worden bekrachtigd, aanvaard of goedgekeurd. De akten van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring dienen te worden neergelegd bij de secretaris-generaal van de Raad van Europa.

Artikel 32

1. Deze overeenkomst treedt in werking op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een termijn van zes maanden na de datum waarop vier lidstaten van de Raad van Europa hun instemming tot uiting hebben gebracht te worden gebonden door deze overeenkomst in overeenstemming met de bepalingen van artikel 31.

2. Voor iedere ondertekenaar, die later zijn instemming betuigt door de overeenkomst te worden gebonden, zal deze in werking treden op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een termijn van zes maanden na de datum van de nederlegging van de akte van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring.

Artikel 33

1. Na de inwerkingtreding van deze overeenkomst kan het Comité van ministers van de Raad van Europa iedere staat die geen lid is van de Raad, uitnodigen toe te treden tot deze overeenkomst, middels een besluit, genomen bij de meerderheid van stemmen voorzien in artikel 20. d van het statuut van de Raad van Europa, en bij unanimité van de vertegenwoordigers van de overeenkomstsluitende staten, die gerechtigd zijn zitting te hebben in het comité.

2. Voor iedere toetredende staat treedt de overeenkomst in werking op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een termijn van zes maanden na de datum van nederlegging van de akte van toetreding bij de secretaris-generaal van de Raad van Europa.

Artikel 34

1. Iedere ondertekenaar mag, ten tijde van de ondertekening of ten tijde van de nederlegging van zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring, één of meer voorbehouden maken; geen voorbehoud mag evenwel worden gemaakt ten aanzien van de artikelen 1 tot en met 14 en 18 tot en met 20.

2. Iedere partij die een voorbehoud heeft gemaakt onder het vorig lid, mag dit geheel of gedeeltelijk intrekken middels een kennisgeving gericht aan de secretaris-generaal van de Raad van Europa. De intrekking wordt van kracht op de datum van ontvangst van de kennisgeving door de secretaris-generaal.

3. De partij die een voorbehoud heeft gemaakt met betrekking tot een bepaling van deze overeenkomst, mag naleving van die bepaling door een andere partij niet vorderen; zij mag evenwel, indien het voorbehoud gedeeltelijk of voorwaardelijk is, naleving vorderen van die bepaling in de mate waarin zij zelf deze heeft aanvaard.

Artikel 35

1. Iedere ondertekenaar mag, ten tijde van ondertekening of ten tijde van de nederlegging van zijn akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, het gebied of de gebieden aangeven waarop deze overeenkomst van toepassing zal zijn.

2. Iedere partij mag, op ieder tijdstip daarna, middels een verklaring gericht aan de secretaris-generaal van de Raad van Europa, de toepassing van deze overeenkomst uitbreiden tot ieder ander in de verklaring genoemd gebied. De overeenkomst treedt in werking voor dat gebied op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een termijn van zes maanden na de datum van ontvangst van de verklaring door de secretaris-generaal.

3. Iedere verklaring, afgelegd onder de vorige twee leden, mag worden ingetrokken met betrekking tot ieder gebied in die verklaring genoemd, door middel van een kennisgeving gericht aan de secretaris-generaal. De intrekking wordt van kracht op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een termijn van zes maanden na de datum van ontvangst van de kennisgeving door de secretaris-generaal.

Artikel 36

1. Iedere partij mag op elk moment deze overeenkomst opzeggen door een kennisgeving te richten aan de secretaris-generaal van de Raad van Europa.

2. De opzegging wordt van kracht op de eerste dag van de maand die volgt op het verstrijken van een termijn van zes maanden na de datum van ontvangst van de kennisgeving door de secretaris-generaal.

Artikel 37

De secretaris-generaal van de Raad van Europa dient de lidstaten van de Raad van Europa, de Europese Gemeenschappen en iedere staat die is toegetreten tot deze overeenkomst in kennis te stellen van:

- a. iedere ondertekening;
- b. de nederlegging van iedere akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding;

- c. iedere datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst in overeenstemming met de artikelen 32, 33 en 35;
- d. iedere andere handeling, kennisgeving of mededeling betrekking hebbend op deze overeenkomst.

Ten blijk daarvan de ondergetekenden, daartoe behoorlijk gemachtigd, deze overeenkomst hebben ondertekend.

Gedaan te Straatsburg, 18 maart 1986 in het Frans en in het Engels, zijnde beide teksten gelijkelijk gezag hebbend, in een enkel exemplaar, dat zal worden neergelegd in het archief van de Raad van Europa. De secretaris-generaal van de Raad van Europa doet hiervan een voor eensluidend gewaarmerkt afschrift toekomen aan elk der lidstaten van de Raad van Europa en aan de Europese Gemeenschappen, alsmede aan iedere staat, uitgenodigd tot deze overeenkomst toe te treden.

Voor vragen en/of opmerkingen over EMIS kunt u mailen naar emis@vito.be

Copyright © [VITO](http://www.vito.be) 24/08/1999

Ontwerp [EMIS](http://www.emis.vito.be).